

Corpor¹

Випуск 11

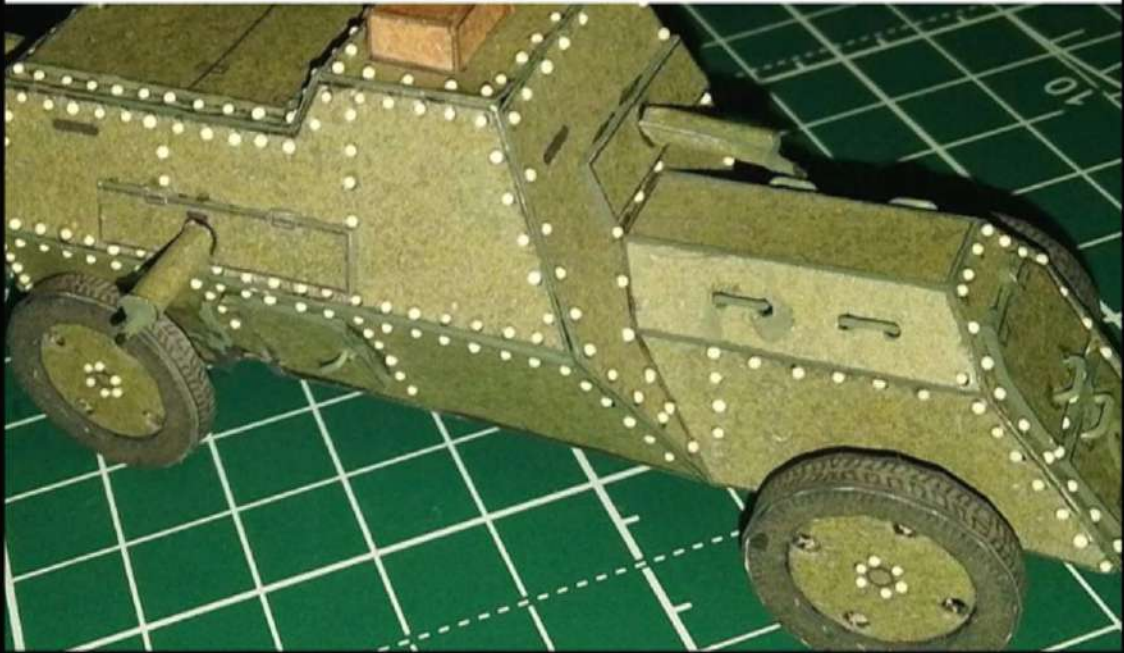
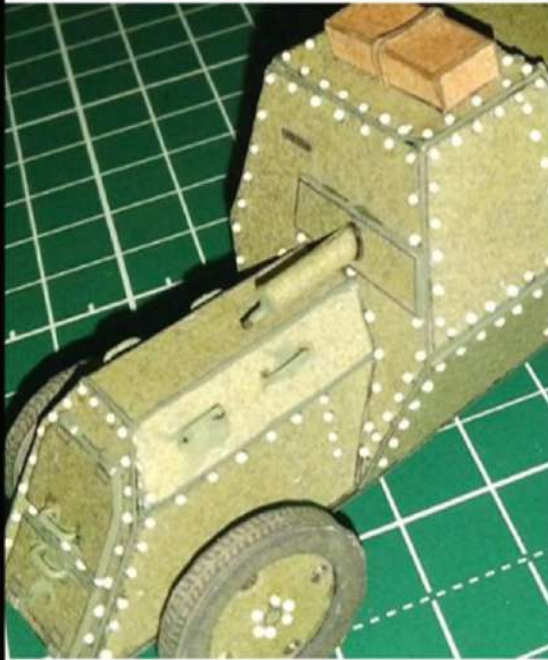
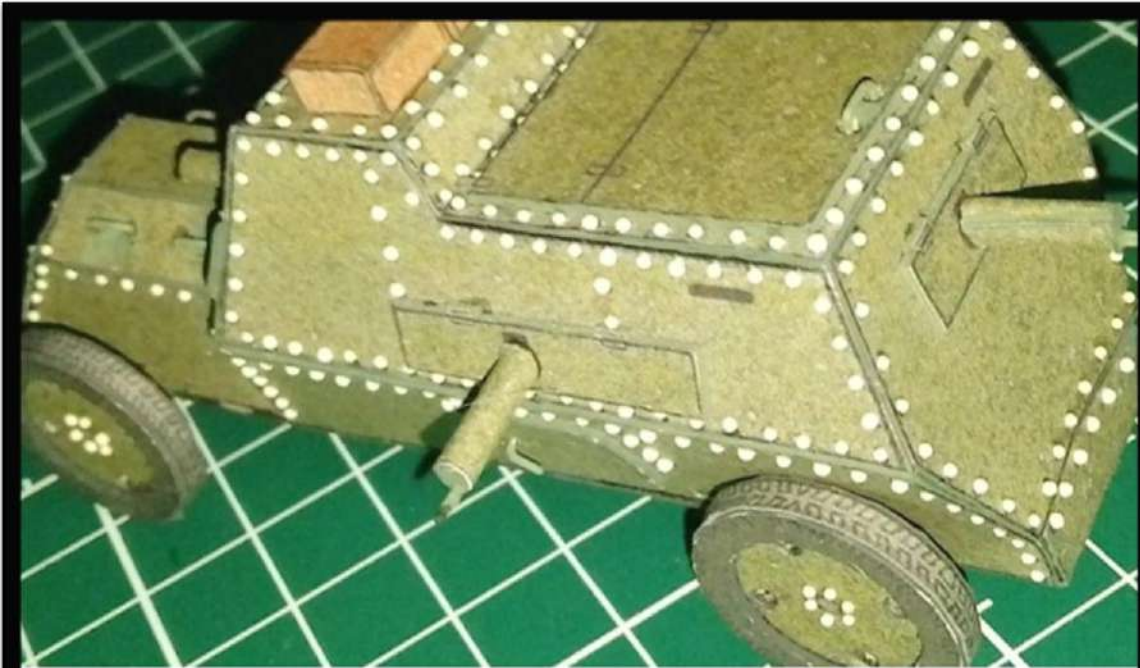
Масштаб 1:50

Designed by Лукашенко Станіслав

Не для продажу!
Not for sale!

~ ~ ~ ~ ~
Панцирні авта Руссо-Балт тип С

Зміст

Панцирні авта Руссо-Балт тип С

1. Руссо-Балт тип С «№11» 1-ї автокулеметної чоти 1-ї автокулеметної роти російської імператорської армії, м. Полоцьк, 1914р.
2. Руссо-Балт тип С «№12» 1-ї автокулеметної чоти 1-ї автокулеметної роти російської імператорської армії, м. Полоцьк, 1914р.
3. Руссо-Балт тип С «№23» 2-ї автокулеметної чоти 1-ї автокулеметної роти російської імператорської армії, м. Полоцьк, 1914р.
4. Руссо-Балт тип С «№24» 2-ї автокулеметної чоти 1-ї автокулеметної роти російської імператорської армії, м. Полоцьк, 1914р.
5. Руссо-Балт тип С «№35» 3-ї автокулеметної чоти 1-ї автокулеметної роти російської імператорської армії, м. Полоцьк, 1914р.
6. Руссо-Балт тип С «№36» 3-ї автокулеметної чоти 1-ї автокулеметної роти російської імператорської армії, м. Полоцьк, 1914р.
7. Руссо-Балт тип С «№47» 4-ї автокулеметної чоти 1-ї автокулеметної роти російської імператорської армії, м. Полоцьк, 1914р.
8. Руссо-Балт тип С «№48» 4-ї автокулеметної чоти 1-ї автокулеметної роти російської імператорської армії, м. Полоцьк, 1914р.
9. Руссо-Балт тип С 2-го Подільського автопанцирного дивізіону армії Української Держави, м. Вінниця, весна 1918р.
10. Руссо-Балт тип С армії Денікіна, Луганщина, 1919р.
11. Руссо-Балт тип С «Революціонер» 41-го панцирного загону Червоної армії, 1921р.
12. Руссо-Балт тип С без розпізнавальних знаків

Панцирні авта Руссо-Балт тип С

1.1. ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ В ЦАРСЬКІЙ АРМІЇ

Панцирник Руссо-Балт тип С №35 в Польщі, 1915 рік

Говорячи про цей автопанцирник, слід згадати про Олександра Миколайовича Добржанського – людину, що стояла біля витоків створення панцирних частин царської армії. Саме йому 17 серпня 1914

року було дано доручення військового міністра сформувати «броньовану кулеметну автомобільну батарею».

Полковник Добржанський виношував ідею створення панцирних авто ще з довоєнних часів, коли він прибув до Франції на заводи фірми «Крезю» ознайомився там із автопанцирниками місцевого виробництва. Крім того, за рік до початку світової війни він брав участь у розробці бронебійної кулі до гвинтівки зразка 1891 року.

Не можна сказати, що до Добржанського в росії не знайомі з бронеавтомобілями. Згадаємо панцирник Накашидзе-Шаррон виготовлений з ініціативи під'єсаула князя М.А. Накашидзе французькою фірмою «Шаррон», який був загалом успішно випробуваний та закуплений для армії в кількості 10 машин. Щоправда бойового застосування ці машини не отримали, так і залишившись у розряді дослідно-навчальних зразків.

З початком війни справа створення панцирників прискорилося, багато в чому завдяки Добржанському, який активно пропагував ідею створення таких бойових машин серед офіцерів і генералів російської армії.

Після того, як військовий міністр «дав добро», полковник енергійно взявся до справи і до початку вересня вже підготував ескізний проект. Детальні креслення розробив інженер-кораблебудівник штабс-капітан Андрій Яковлевич Грауен. Виготовляти машини було доручено Іжорському заводу, а точніше його бронепрокатній майстерні №2 у місті Колпіно.

Панцирник Шарон-Накашидзе

В основу проекту було взято шасі російського легкового авта «Руссо-Балт» С24/40 із двигуном потужністю 40 к.с. Це один із небагатьох у ті роки випадків, коли для опанцирування використовувалося авто російського виробництва.

Оскільки шасі автомобіля не було розраховане на масу бронекорпусу, його довелося посилювати. Крім того Добржанському та Грауену довелося розробляти разом із заводськими фахівцями склад броні (тут то й у нагоді досвід розробки полковником бронебійної кулі) та спосіб кріплення бронелистів до каркасу корпусу. Оскільки часу було обмаль, вирішили відмовитися від використання в конструкції кулеметних башт і розмістити все озброєння в корпусі машини. Кулеметні установки для панцирника були розроблені талановитим фахівцем-зброярем полковником А.А. Соколовим, який раніше створив колісний станок до кулемету Максима.

На кожній машині було встановлено три кулемети системи Максима: по одному в лобовому та кормовому бронелистах корпусу, а третій кулемет міг за потребою переміщатися з одного борту на інший. Розроблені Соколовим установки, оснащені щитами, що ковзають на роликах, дозволяли панцирнику мати круговий обстріл.

Хромонікелева броня, загартована особливим способом, мала максимальну товщину в лобовій та кормовій проекціях 5 мм, борти та дах захищалися листами товщиною 3,5 мм та 3 мм відповідно. Оскільки збільшити товщину бронелистів неможливо було через перевантаженість шасі, було вирішено встановити броню під раціональними кутами нахилу. Це дозволило забезпечити захист від рушничного вогню на відстані 280 метрів. Броневі листи кріпилися заклепками до каркасу із сталевих кутників.

Залога панцирника складався з командира, шофера та трьох кулеметників. Посадка-висадка здійснювалася через бічні двері в лівому борту, а при необхідності екстрено залишити машину був вихід через відкидний люк у задній частині даху. Цей же люк, судячи з фото, використовувався для стрільби

по повітряних цілях. При цьому кулемет встановлювався на кріпленні у задній частині машини.

Іжорським заводом було збудовано 8 панцирників. Усі вони надійшли на озброєння 1-ї автомобільної кулеметної роти, яка була першою у світі автопанцирною частиною. Командиром роти було призначено полковника Добржанського.

Крім кулеметних панцирників до складу роти увійшов також і гарматний панцирник, також створений за проектом Добржанського на шасі німецької вантажівки Маннесман-Мулаг, що озброювався 47-мм гарматою Гочкіса та двома кулеметами. Крім того, на двох неопанцированих вантажівках було встановлено 37-мм автоматичні гармати Максима. Ці три машини склали гарматну чоту, тоді як «Руссо-Балти» були розподілені за чотирма кулеметними чотами, по дві машини в кожному.

12 жовтня 1914 року рота прибула до Царського села, де її оглянув цар микола II, а вже через сім днів вибула на фронт у розпорядження командування 2-ою армією.

У перший бій із противником Руссо-Балти тип С вступили 9 листопада 1914 року, коли 1-а автокулеметна рота підтримувала наступ російських військ на місто Стриків, під Лодзю. Шість кулеметних панцирників прорвалися через місто, обстрілюючи німців, що засіли в будинках, допомагаючи піхотинцям захопити населений пункт. Наступного дня панцирники допомогли вибити супротивника з позицій за містом.

Примітним є також бій біля містечка Паб'яниця 21 листопада 1914 р., коли 4-та чота «Руссо-Балтів» штабс-капітана П. Гурдова виконувала завдання з прикриття флангу 68-го піхотного полку, який німці намагалися обійти. Панцирники настигли якраз вчасно: російська піхота здригнулася й подалася була назад, як раптом у густі ланцюги німецької піхоти врзалися російські машини, ведучи вогонь на обидва боки з чотирьох кулеметів. Німці припинили атаку і залягли, ведучи вогонь у відповідь по панцирниках з відстані приблизно в сто кроків. Кулі буквально зрешетили броню, всі члени екіпажів у тому числі й командир отримали поранення, справними залишилися лише два кулемети. На додачу до всього, кулі пошкодили мотори. Відстрілюючись кулеметами, пораненим бійцям і їхньому командиру вдалося на руках відкотити свої машини до російських позицій, звідки їх відбуксували на ремонт. За цей бій усі

екіпажі були нагороджені Георгіївськими хрестами, а їхній командир орденом Святого Георгія 4-го ступеня.

Замасковані Руссо-Балти на марші

Потім були важкі ар'єргардні бої: у листопаді 1914 року під Лодзю, де рота прикривала відхід 2-ї армії, бій під селом Гослице, 3 лютого 1915 року, коли чотири Руссо-Балти тип С 2-ї і 3-ї чот прикривали

лівий фланг російської піхоти з артилерією, бій 12 лютого, коли машини 1-ї та 4-ї чот разом з однією з автогармат підтримали атаку 2-го Сибірського стрілецького полку на д. Добржанково, коли незважаючи на вбивчий рушнично-кулеметний вогонь і обстріл, відрізавши шлях до відступу, змусили здатися в полон 500 німців.

Про героїзм і самовідданість офіцерів і солдатів 1-ї автомобільної кулеметної роти говорить той факт, що станом на 1 березня 1916 нижнім чинам роти було вручено загалом 172 Георгіївські хрести та медалі. П'ятеро офіцерів стали кавалерами ордена Св. Георгія 4-го ступеня, причому троє з них було нагороджено ще й Георгіївською зброєю (додатково), одного офіцера нагороджено Георгіївською зброєю.

Перша автокулеметна рота до осені 1915 року майже не виходила з боїв, коли машинам був потрібний ремонт, який був проведений протягом трьох місяців на Коломенському машинобудівному заводі. Після – знову на фронт. Правда позиційна війна, що встановилася, істотно звузила поле діяльності колісним панцирникам.

Потім рота, переформована в 1-й панцирний дивізіон, була у вересні 1916 перекинута до Фінляндії, де російське командування побоювалося висадки німецького десанту. Вже наступного 1917 року дивізіон взяв участь у придушенні заворушень у Петрограді, після чого, восени, повернувся на Північний фронт, у район Даугавпілса, де згодом і закінчив свій бойовий шлях разом із старою російською армією, що пішла в історію.

1.2. ЕКСПЛУАТАЦІЯ В ІНШИХ АРМІЯХ

У складі 2-го Подільського автопанцирного дивізіону армії Української Держави, що розташовувався у Вінниці, були 2 автопанцирника Джеффері-

Поплавко і 1 автопанцирник Руссо-Балт тип С, причому останній ремонту не підлягав.

*Дві з чотирьох
автокулеметних
чот 1-ї
автокулеметної
роти царської армії*

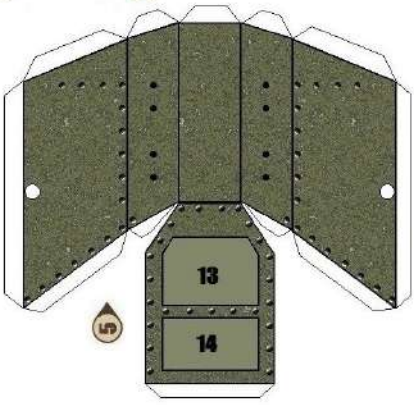
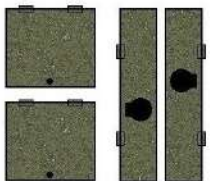
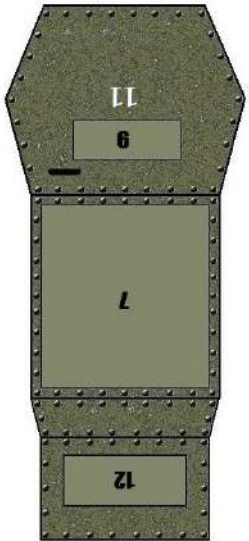
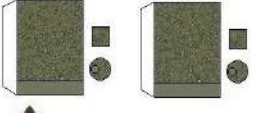
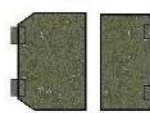
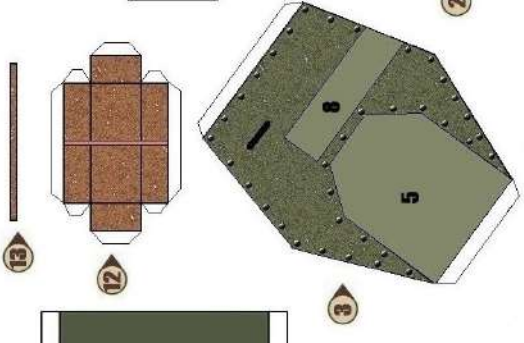
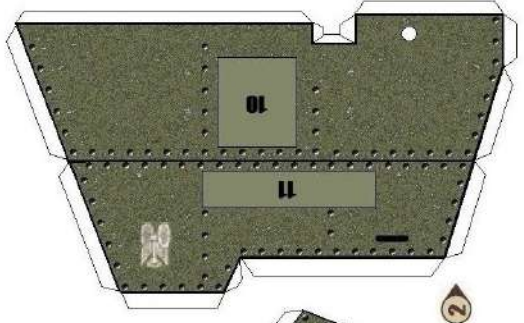
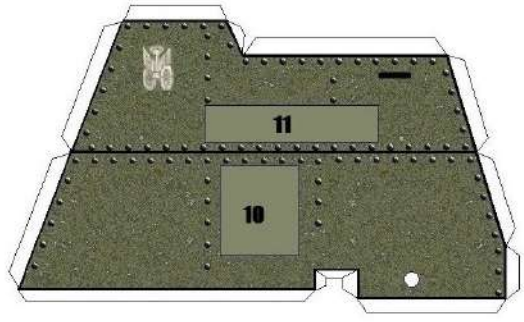
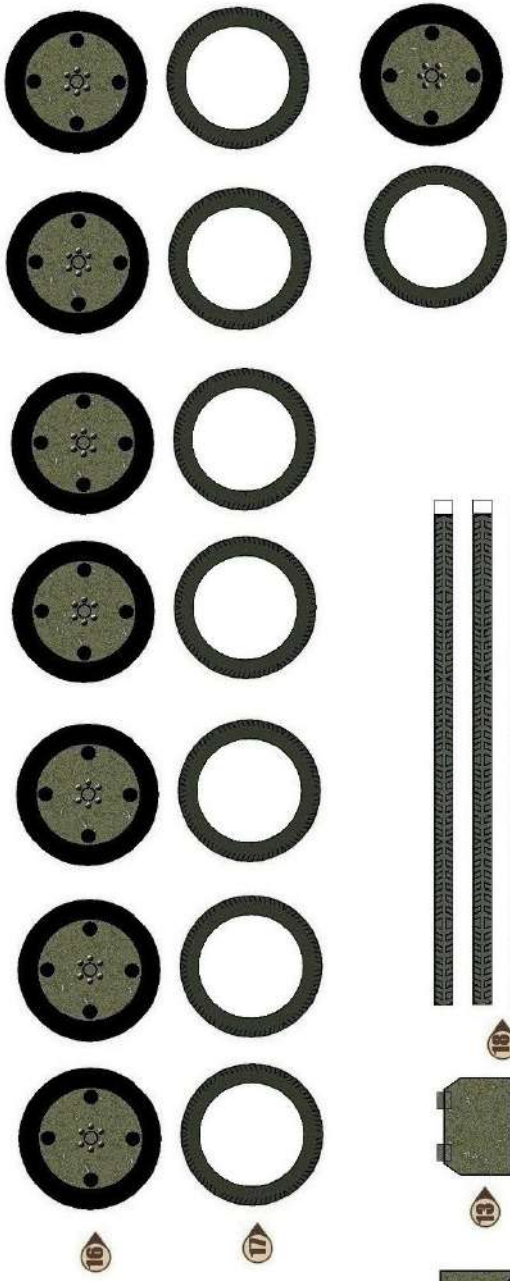
Бронеавтомобілі
Руссо-Балт тип С
активно
використовувалися
РККА під час
громадянської війни

на території колишньої російської імперії. Після закінчення Великої війни і подальшого розпаду російської імперії, частина цих автопанцирників опинилася в розпорядженні різних сторін, включно з РККА.

Зокрема, влітку 1919 року автопанцирник з номером двигуна 539, що діяв у складі 21-го автобронезагону РККА, був залишений залогою в бою біля балки Шклянська і захоплений частинами Білої армії. Однак за три місяці 32-й автобронезагін, приданий 1-й Кінній армії під командуванням Будьонного, відбив панцирник назад. До 1921 року в частинах РККА залишалось три екземпляри автопанцирників Руссо-Балт тип С. Одна з машин (шасі № 538) значилася у складі 41-го автобронезагону, а дві інші (шасі № 535 і № 539) перебували в розпорядженні Ліквідаційної комісії. Імовірно, через зношеність і відсутність запчастин, ці останні панцирники були розібрані в 1921-1922 роках. На жаль, до наших днів не зберіглося жодного оригінального екземпляра панцирника Руссо-Балт Тип С.

*У 2009 році
ентузіасты з
московського клубу
історичної
реконструкції
«Лейбштандарт»
виготовили
повнорозмірну
копію за
оригінальними
кресленнями.*

1

10

10

5

4

16

17

18

13

14

15

6

7

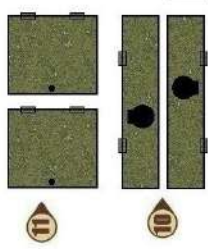
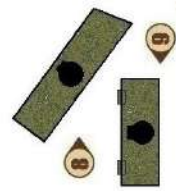
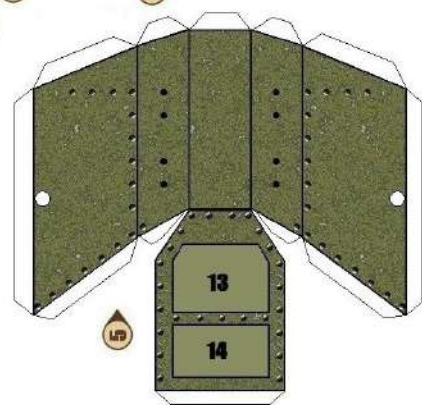
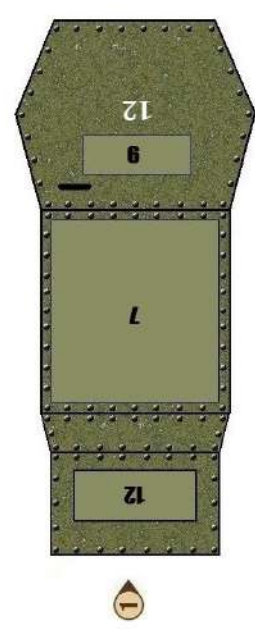
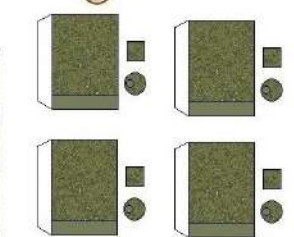
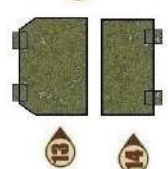
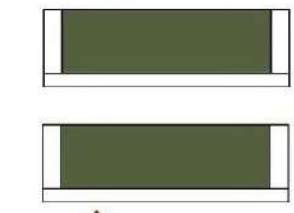
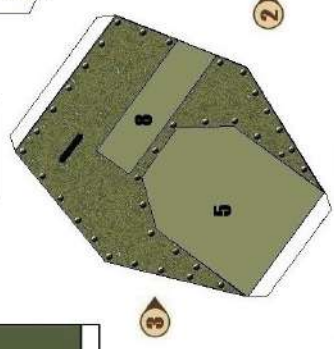
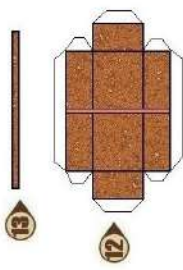
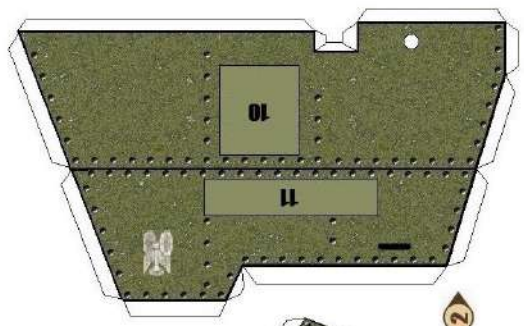
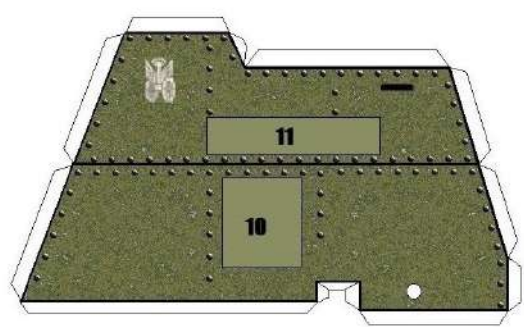
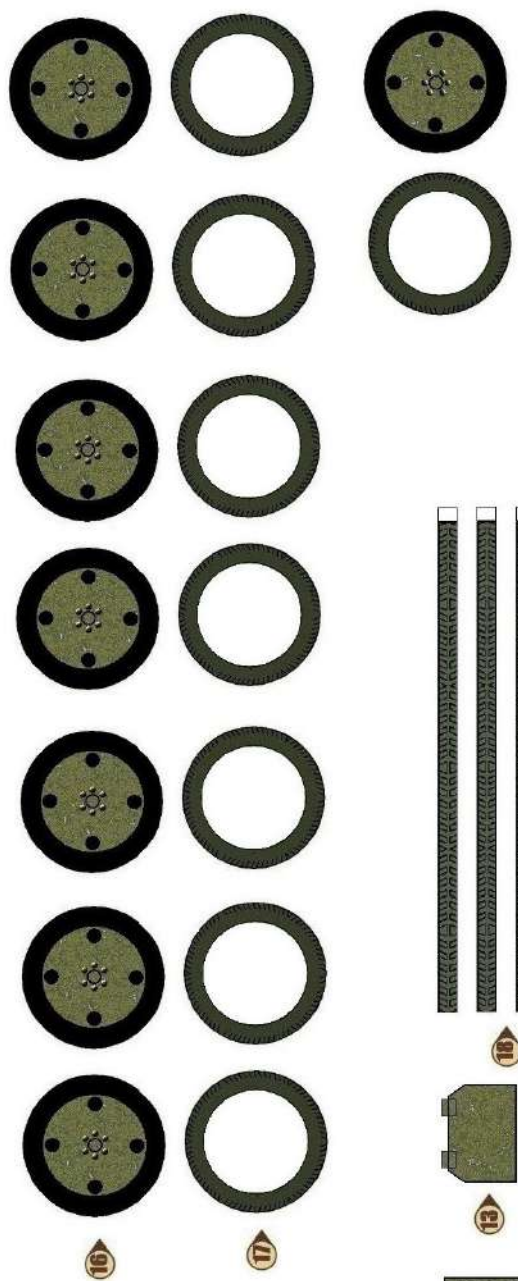
8

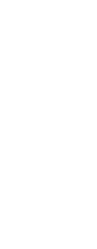
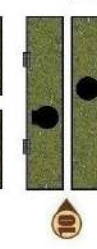
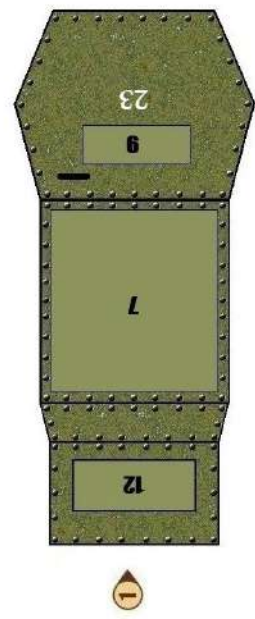
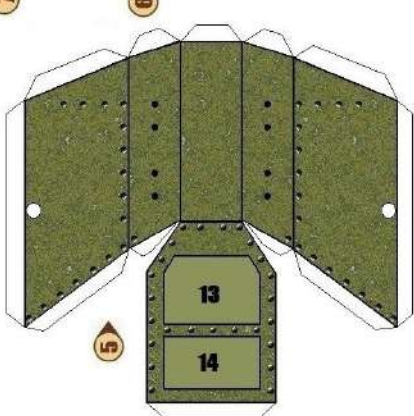
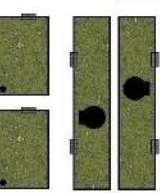
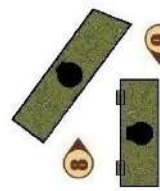
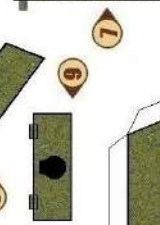
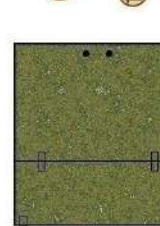
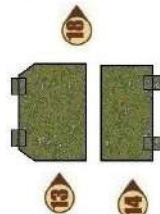
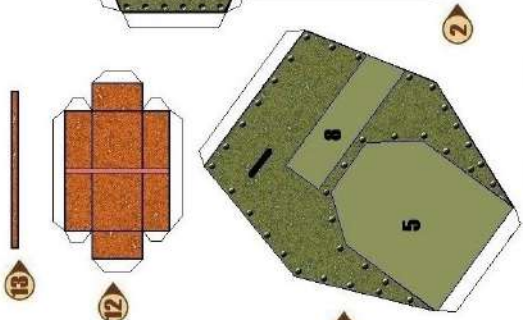
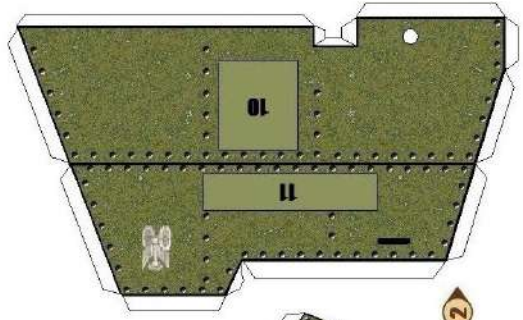
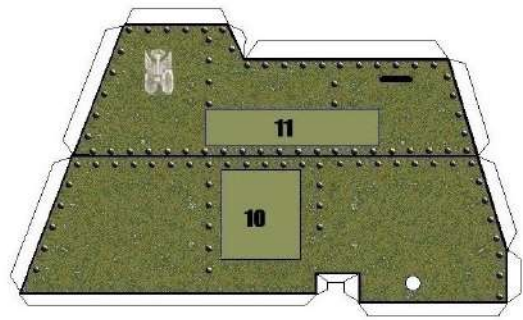
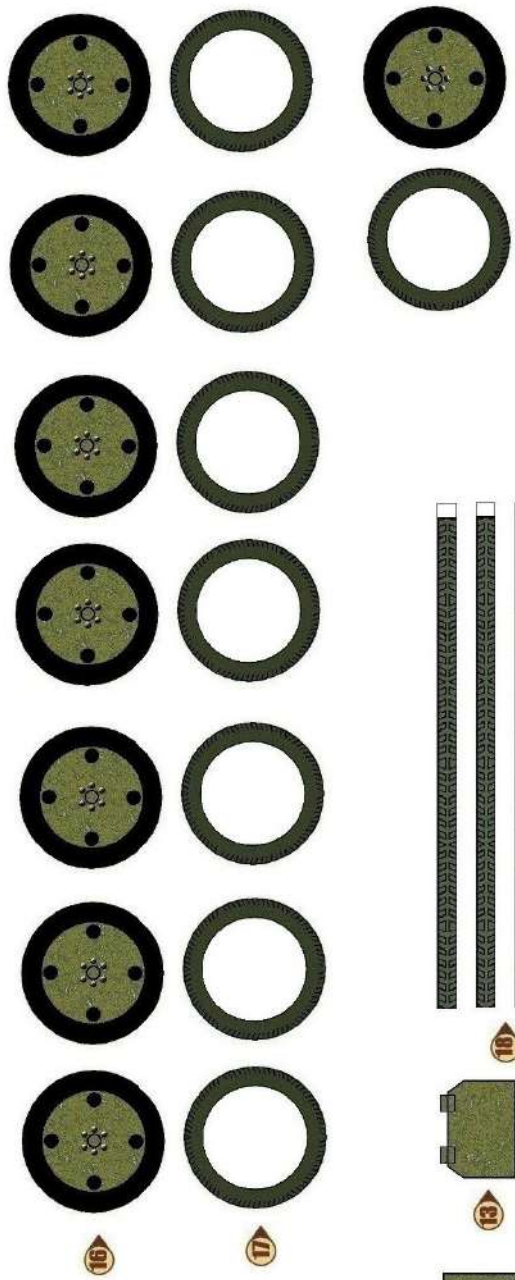
13

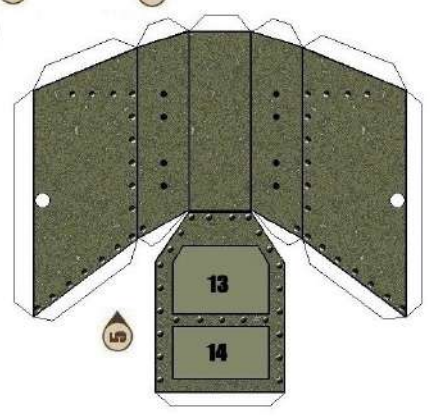
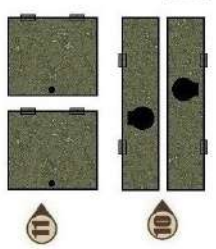
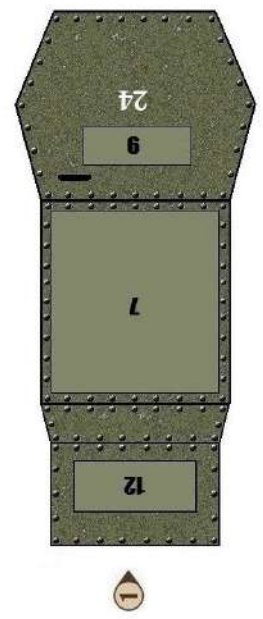
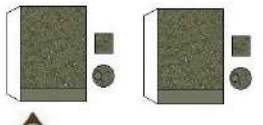
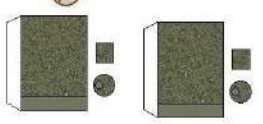
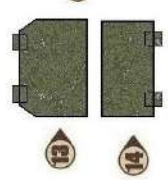
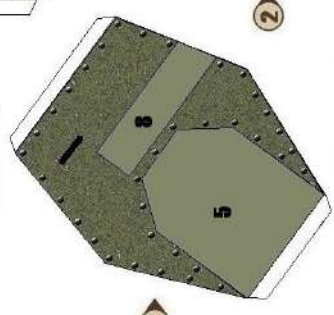
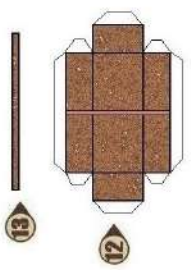
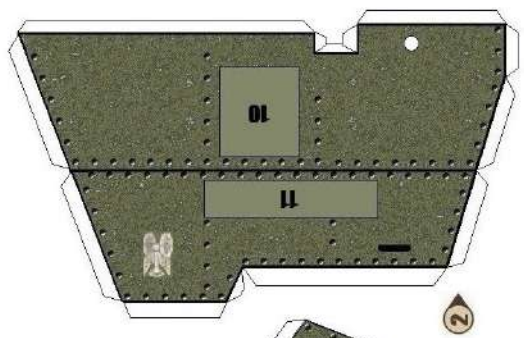
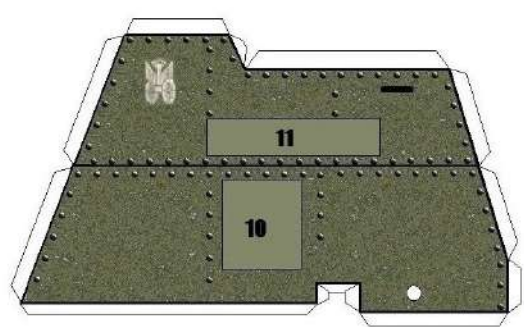
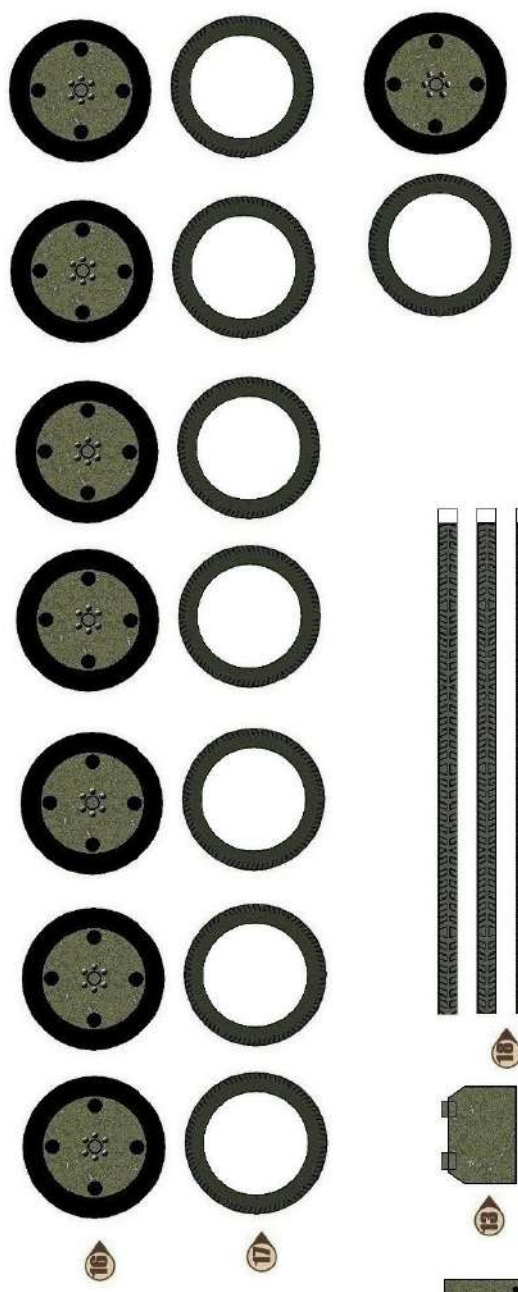
12

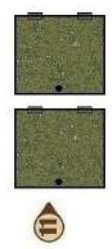
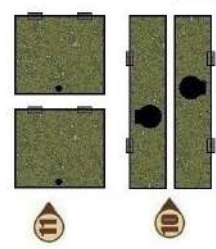
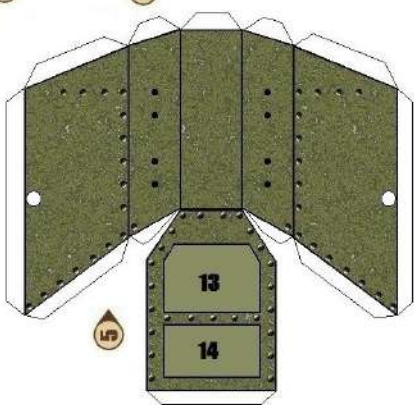
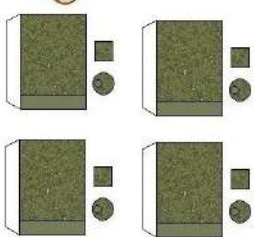
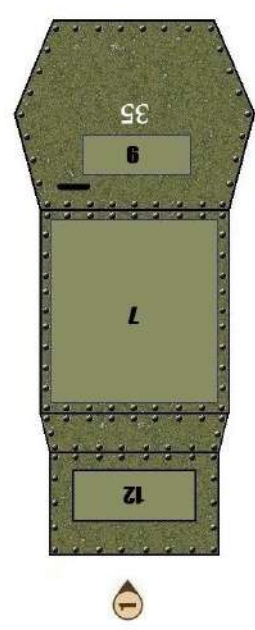
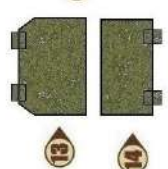
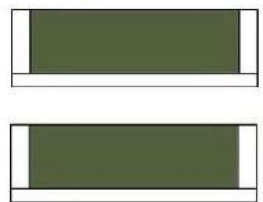
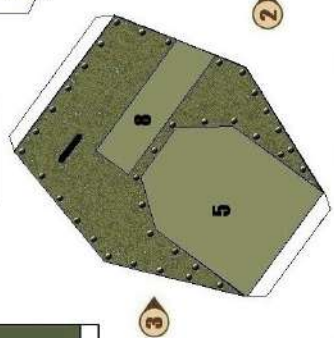
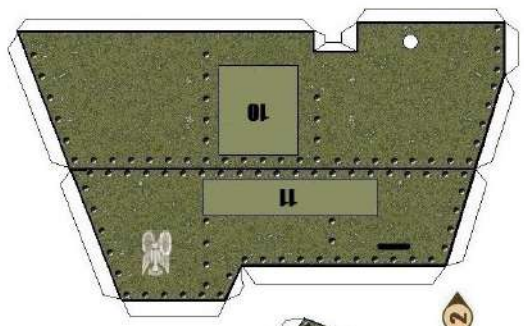
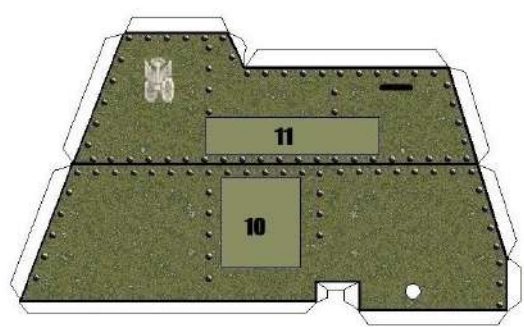
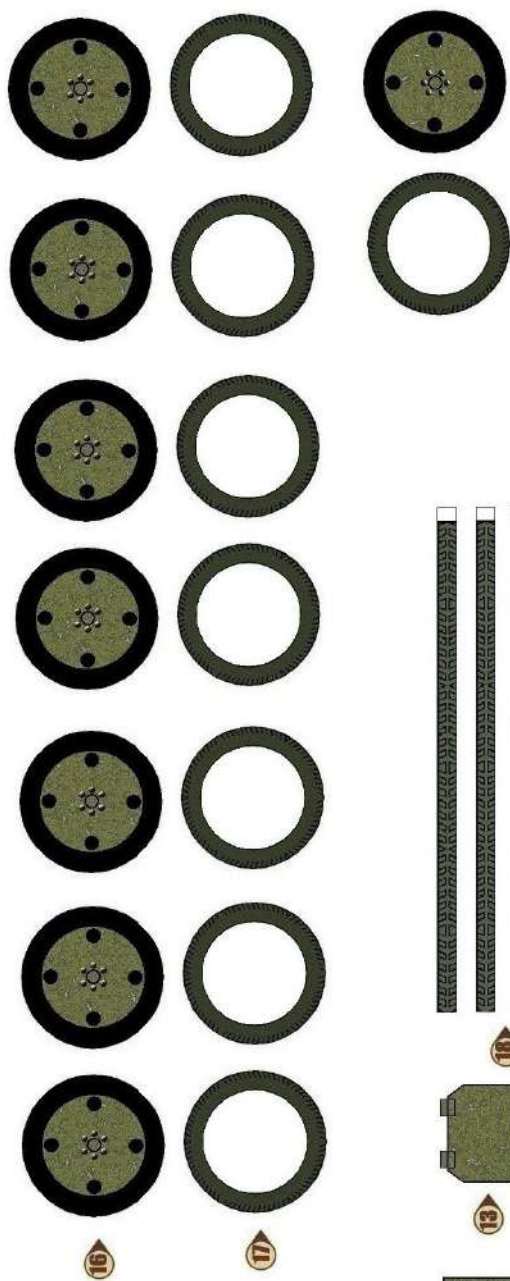
3

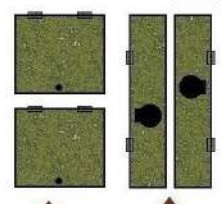
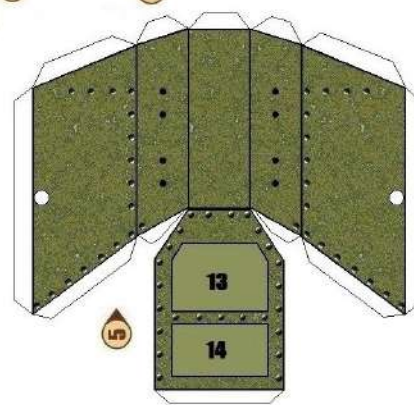
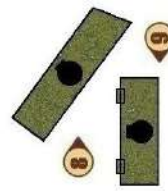
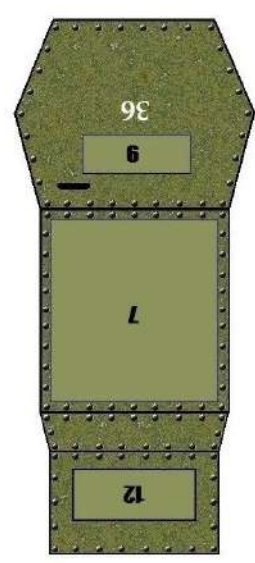
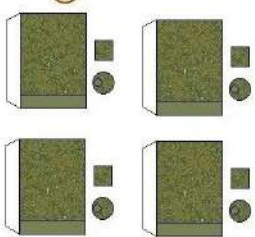
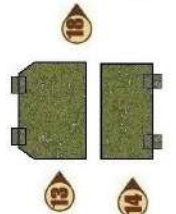
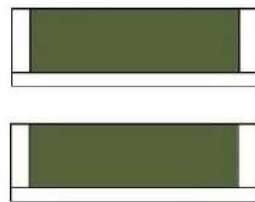
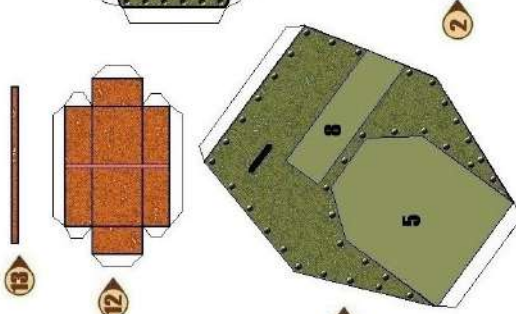
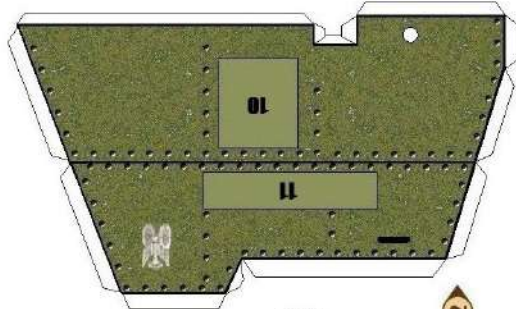
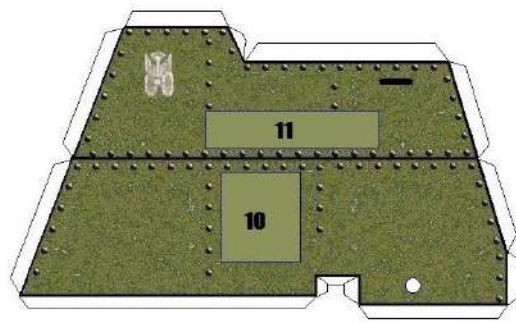
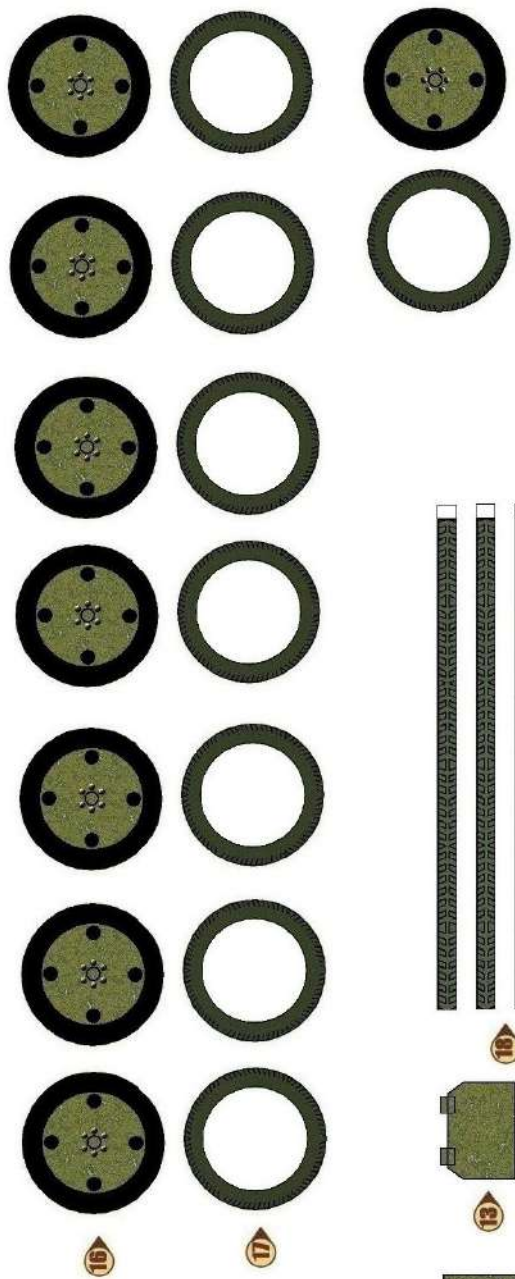
2

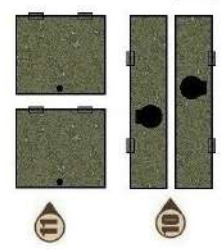
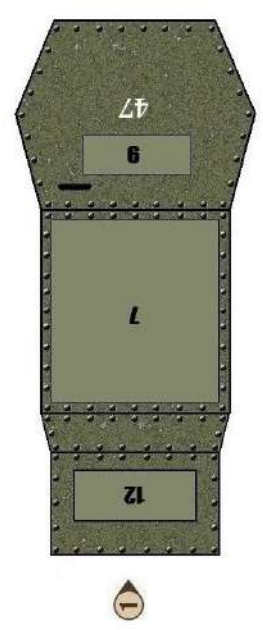
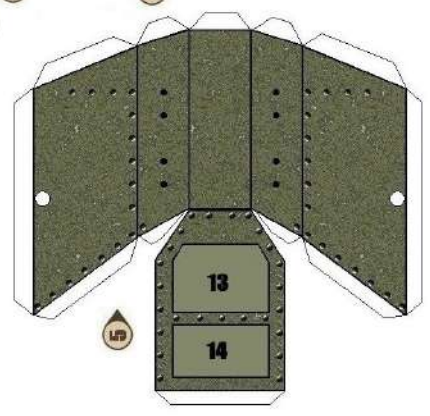
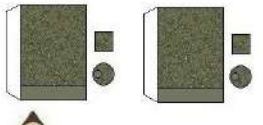
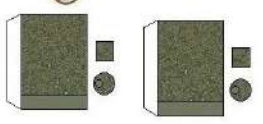
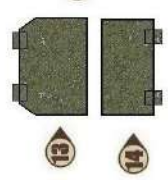
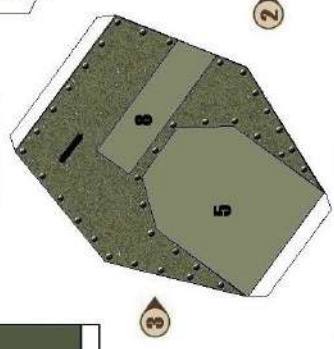
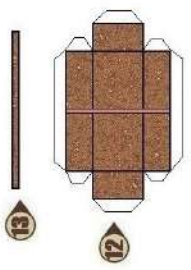
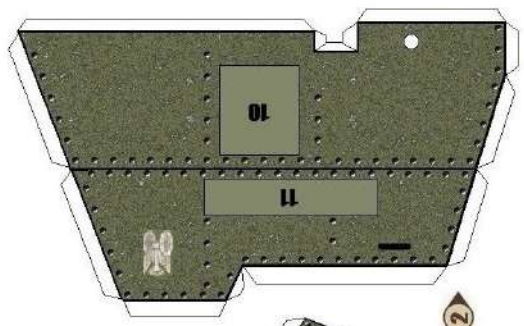
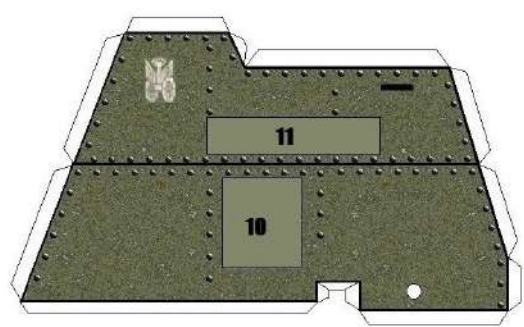
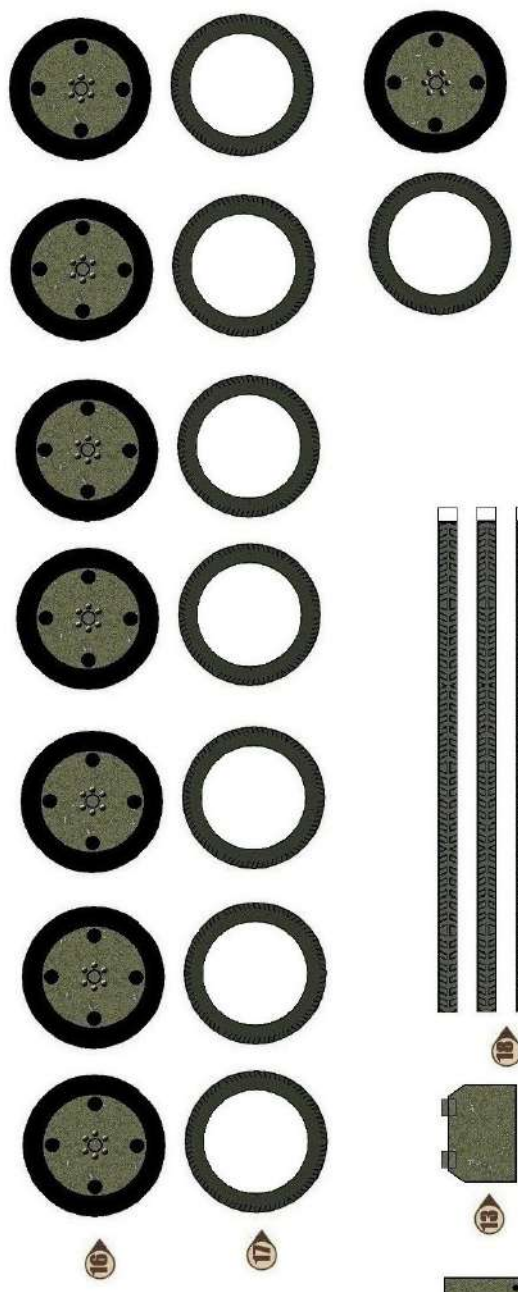

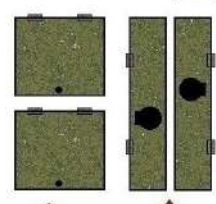
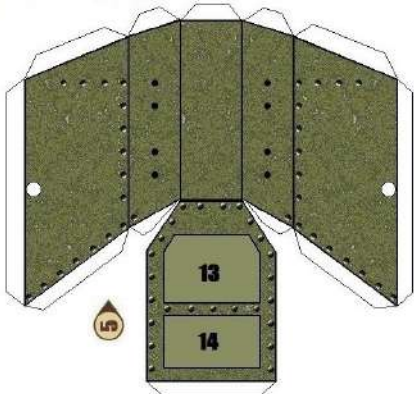
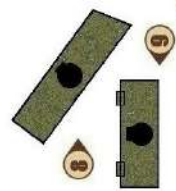
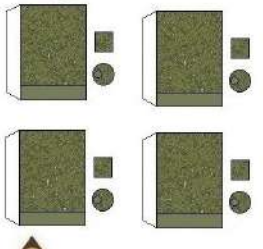
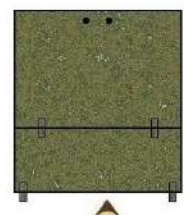
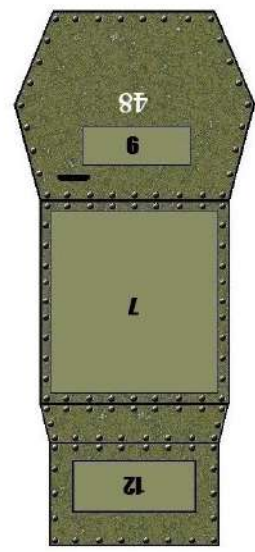
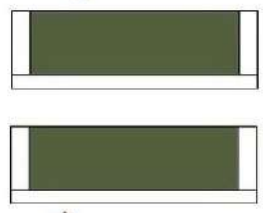
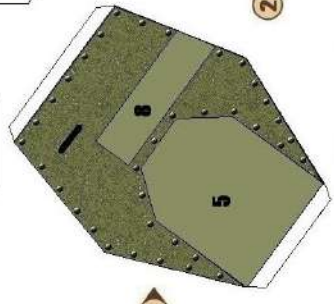
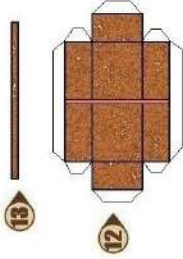
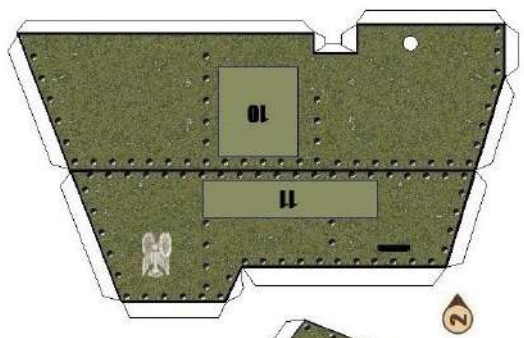
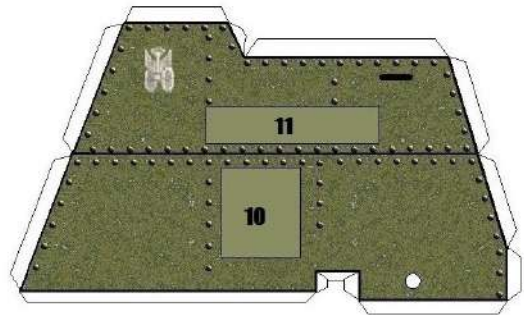
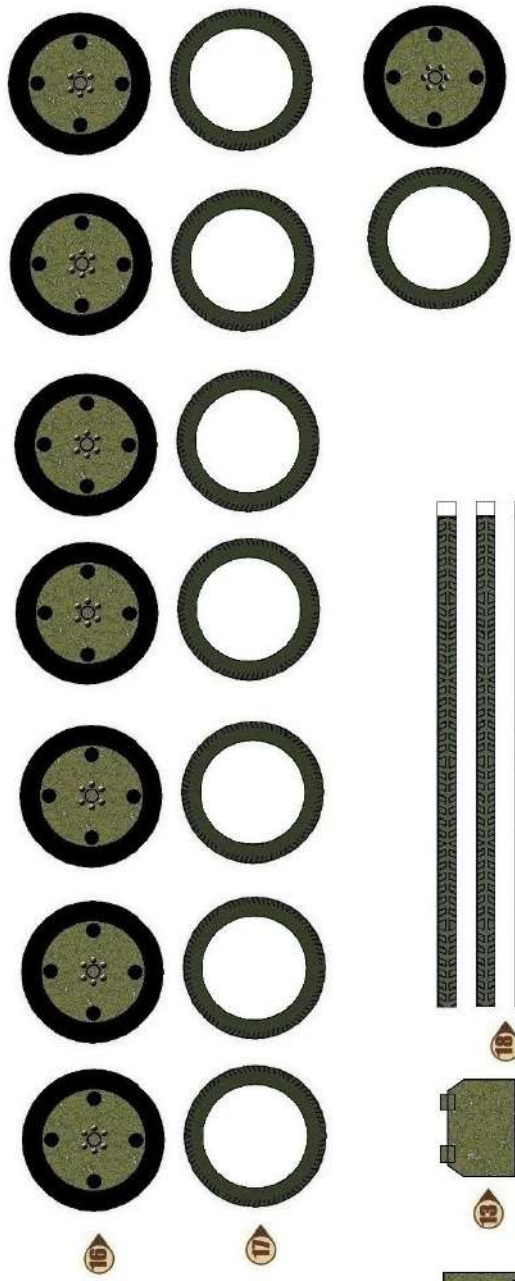

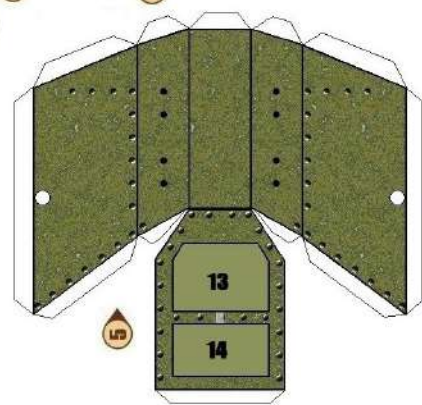
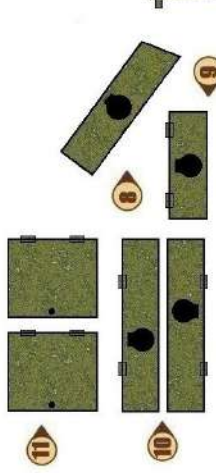
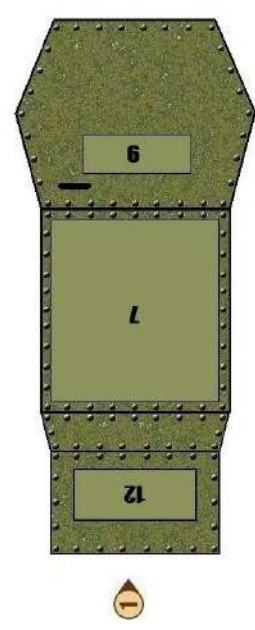
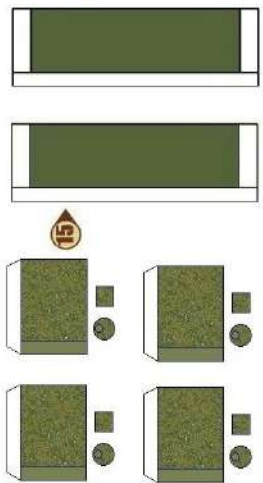
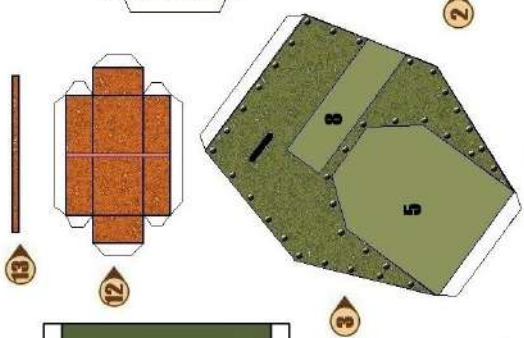
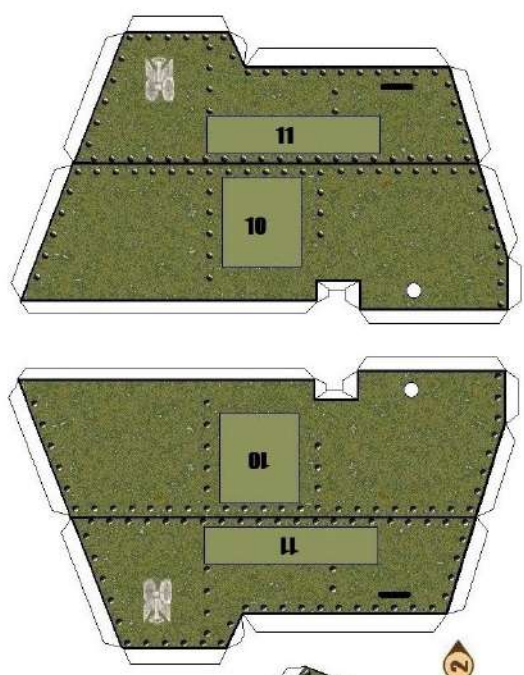
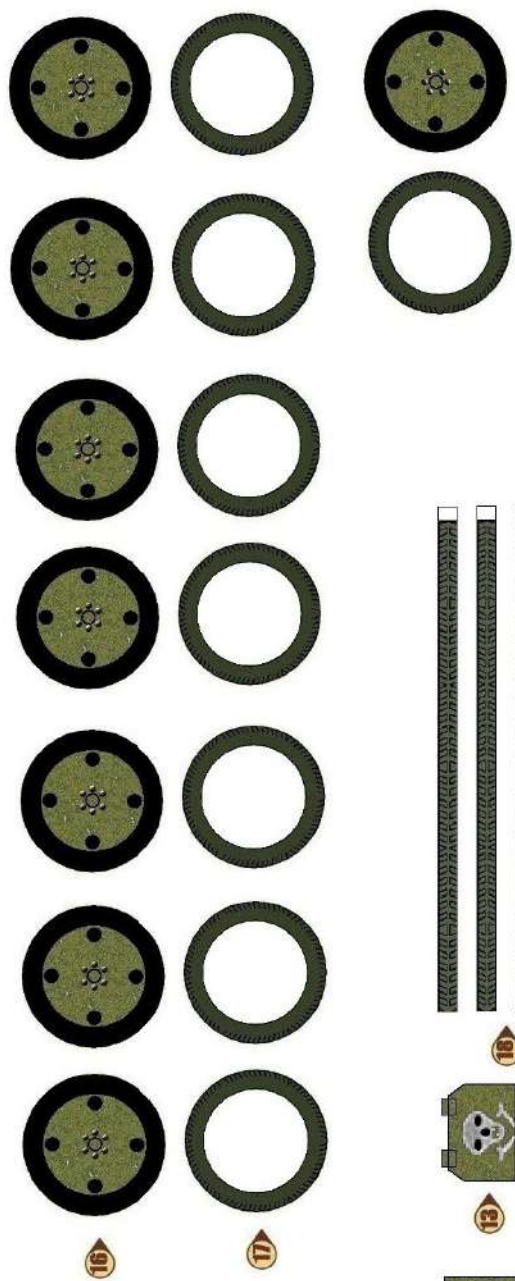

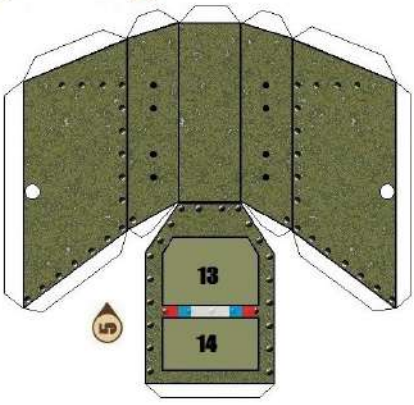
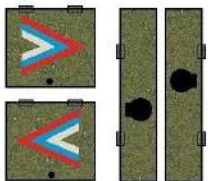
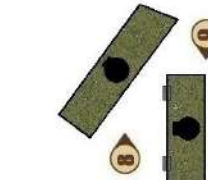
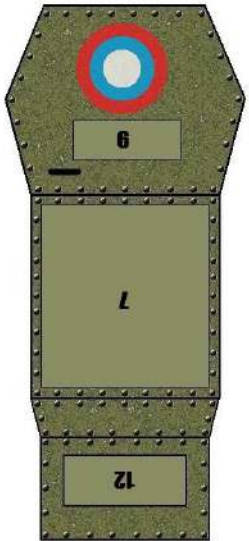
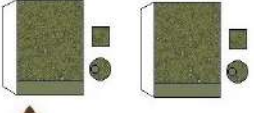
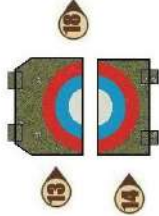
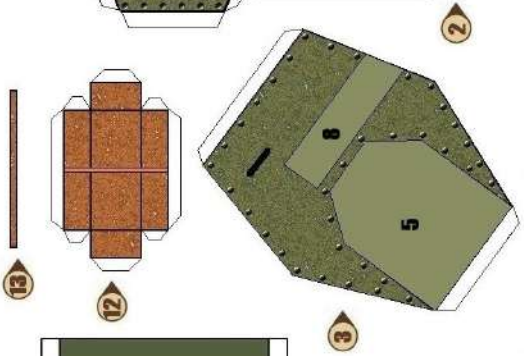
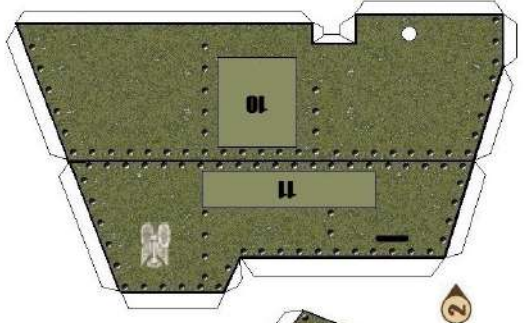
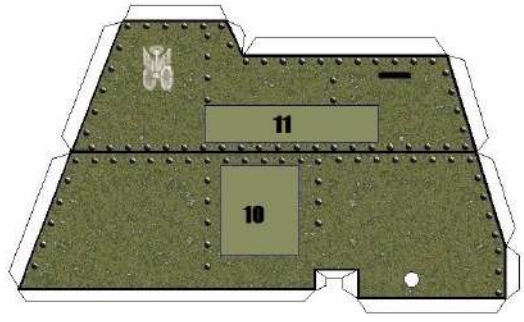
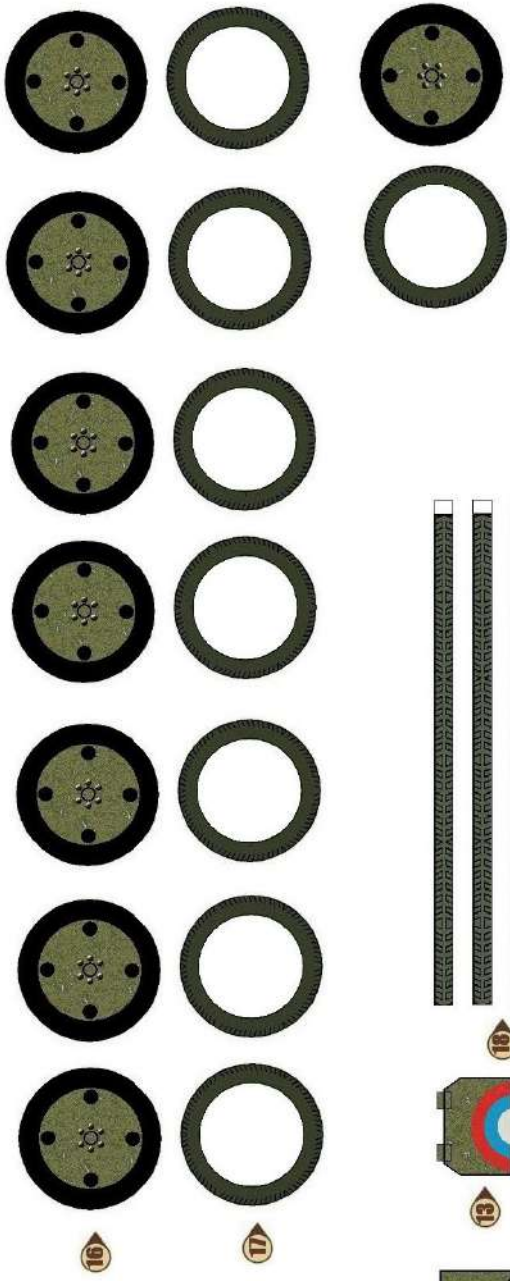

1

11

10

5

20

16

17

13

14

15

18

13

12

3

2

